

■ پنج شنبه ۱۲ شهریور ۱۴۰۵ ■ شماره ۲۲۱۱ ■ ۲۱ ربیع الاول ۱۴۴۸ ■ ۳۰ سپتامبر ۲۰۲۴

اذان ظهر:	۱۱:۳۱
غروب آفتاب:	۱۷:۵۷
اذان مغرب:	۱۸:۱۵
نیمه شب:	۲۲:۴۷
اذان صبح فردا:	۰۳:۳۸
طلوع آفتاب فردا:	۰۵:۰۵

تهران

امام علی علیه السلام می فرماید:

إِعْمَلُوا بِالْعِلْمِ تَسْعَدُوا!

به علم عمل کنید تا سعادتمند شوید.

جعفر یوسفی

Political@khorasannews.com

بررسی ۲۵ پیام و حکم صادر شده از سوی حضرت آیتا... سیدمجتبی خامنه‌ای، از آغاز رهبری تاروزهای ابتدایی شهریور ۱۴۰۵، یک خط‌محتوبایی پررنگ‌ر آشکار می‌کند، یعنی تبدیل وحدت از یک توصیه اخلاقی و مناسبتی به یکی از ارکان امنیت ملی و حکمرانی کشور. در ۱۱ پیام ایشان، مفاهیمی مانند وحدت، انسجام، اتحاد و پرهیز از اختلاف و تفرقه به‌صورت صریح مطرح شده و با احتساب مضامین نزدیک همچون همدلی، اخوت، همکاری و هم‌افزایی، دامنه این تأکید به ۱۷ مورد از ۲۵ پیام، یعنی ۶۸ درصد مجموعه پیام‌های رسد. این بسامد بالانشان می‌دهد انسجام اجتماعی در حال تبدیل شدن به یک دکنترین سیاسی.امنیتی در دوره جدید است؛ تغییری که بی‌ارتباط با تجربه امنیتی سال‌های اخیر نیست. از سال ۱۴۰۱، دستگاه‌های اطلاعاتی و شبکه‌های رسانه‌ای دشمن، سرمایه‌گذاری ویژه‌ای بر تعمیق شکاف‌های اجتماعی در دوسطح «مردم با یکدیگر» و «مردم با حاکمیت» انجام دادند. پس از انتخابات ۱۴۰۳، این پروژه وارد مرحله پیچیده‌تری شد و دامنه دوقطبی‌سازی حتی به درون نیروها و طیف‌های حامی نظام کشیده شد؛ به گونه‌ای که اختلافات سیاسی و روشی، به تدریج استعداد تبدیل شدن به منازعه و گسست درونی را پیدا کرد. نقطه اوج این روند در حوادث دی‌ماه ۱۴۰۴ نمایان شد؛ جایی که شکاف‌های انباشته‌شده، از سطح اختلافات معمول سیاسی عبور کرد و به یک آسیب‌پذیری امنیتی تبدیل شد. از این منظر، تأکید مکرر بر وحدت را باید پاسخی راهبردی به تجربه‌ای دانست که نشان داد در الگوی جدید تهدید، هدف دشمن فقط ضرب‌زدن به ساختار قدرت نیست، بلکه فرسایش پیوندهای درونی جامعه و سست کردن رابطه ملت، نیروهای سیاسی و حاکمیت است زیرا دشمن بار دیگر در صدد فعال‌سازی همان پروژه اختلاف افکنی برآمده است. اما این بسامد بالای کلمه وحدت در پیام‌های رهبری و تکرار یک‌مطلبه در توصیه‌های متوالی و تشدید تدریجی لحن آن، معمولاً نشانه آن است که پیام‌نخست به درستی دریافت نشده یا در سطح رفتار سیاسی و رسانه‌ای انعکاس کافی نیافته است. هنگامی که رهبر انقلاب در یک پیام بر حفظ وحدت تأکید می‌کند، در پیام بعد از تبدیل اختلاف به تنازع هشدار می‌دهد و سرانجام هر اقدام زیان‌بار برای انسجام اجتماعی را صریحاً ممنوع اعلام می‌کند، می‌توان از وجود نوعی اختلال در چرخه دریافت و اجرای

روزنامه خراسان رتبه ۵ نشریات کشوری
صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی هنری خراسان
مدیرمسئول و مدیرتیر: حامد رحیم پور
دفتر مرکزی: مشهد، بلوار شهید صادقی (سازمان آب)
کد پستی: ۹۱۸۵۹۹۵۷۱
تلفن: ۳۷۰۰۹۰۰۰
نمابرین‌خانه: ۳۷۶۴۴۳۹۵
پخش‌گش: ۳۷۰۱۰

روابط عمومی: ۳۷۰۰۹۱۱۱
نمابرین‌خانه: ۳۷۶۵۷۷۷۲
نمابرین‌گهی: ۳۷۶۱۱۰۳۵
تلفن امور مشترکین: ۳۷۰۰۹۷۷۷
دفتر تهران: خیابان توابیر، خیابان نظامی گنجوی
کوچه ناردار، پلاک ۲۳
تلفن و فاکس دفتر تهران: ۸۸۸۷۱۳۰۹
سامانه ثبت آگهی آنلاین خراسان: www.khorasananline.ir

چاپ‌مشهد: شهر چاپ خراسان | چاپ‌تهران: چاپخانه جام جم برتر برنا

[شرح غرالحکم: ۲، ص ۲۳۹]

پدافند اجتماعی؛ دکترین ایران قوی‌تر

تحلیل محتوای پیام‌های ۶ ماه اخیر رهبر انقلاب: راز سه‌م ۶۸ درصدی وحدت و انسجام چیست؟

پیام‌سخن گفت. به بیان روشن‌تر، بخشی از مخاطبان به‌ویژه مسئولان، نخبگان، تریبون‌داران خیابانی و جریان‌های سیاسی و کنشگران رسانه‌ای-دیانوز معنای موردنظر ایشان از وحدت را به درستی درک نکرده‌اند یا نتوانسته‌اند آن را بر رفتار خود حاکم کنند. از این رو، تکرار این مضمون را باید هم‌نشانه جایگاه راهبردی انسجام و هم‌هداری نسبت به فاصله میان صدور پیام و تحقق آن در عمل دانست. نکته نگران‌کننده آن است که پس از هر تأکید رهبر انقلاب بر وحدت، برخی جریان‌های سیاسی، تریبون‌داران و فعالان رسانه‌ای، به جای اصلاح رفتار خود، همان‌واژه «وحدت» را به چماقی برای محکوم کردن رقیب تبدیل می‌کنند؛ گویی وحدت یعنی سکوت مخالف و پذیرش قرائت یک جریان خاص. این رفتار دقیقاً نقض غرض است. استفاده از وحدت برای حذف، تخریب و وحدت‌شکنی، چنین وحدتی، چیزی جز تفرقه‌ای با نقاب وحدت نیست، همان منازعه‌ای که این بار با نام انسجام باز تولید می‌شود و رهبری بارها نسبت به آن هشدار دادند. نخستین نشانه این رویکرد در پیام ۲۱ اسفند دیده می‌شود؛ جایی که از مردم خواسته شد به وحدت میان احاد و اقشار ملت خدشه وار نکنند و برای حفظ آن، از نقاط مورد اختلاف صرف‌نظر کنند. در همان پیام، حتی نقش آفرینی سیاسی و اجتماعی نیز به یک قید مهم مشروط شد: «بدون خدشه به وحدت اجتماعی». این عبارت نشان می‌داد که از نگاه رهبر انقلاب، اصل مشارکت و حضور مردم ضروری است، اما ارزش هر کنش اجتماعی باید با تأثیر آن بر سرمایه جمعی کشور سنجیده شود. این نگاه در پیام نوروزی گسترش یافت. وحدت ایجادشده میان مردم، فارغ از تفاوت‌های مذهبی، فکری، فرهنگی و سیاسی، یک «نعمت خاص الهی» و عامل شکستگی دشمن توصیف شد. در این مرحله، وحدت تنها وسیله‌ای برای کاهش اختلافات داخلی نبود، بلکه بخشی از معادله قدرت ایران در برابر دشمن محسوب می‌شد. بر همین اساس، شعار سال نیز «اقتصاد مقاومتی در سایه وحدت ملی و امنیت ملی» انتخاب شد. شعاری که میان سه ضلع اقتصاد، انسجام و امنیت، رابطه‌ای مستقیم برقرار می‌کرد. این رابطه از منظر راهبردی اهمیت ویژه‌ای دارد. در شرایط جنگ ترکیبی، دشمن لزوماً پس از شکست در میدان نظامی از هدف خود منصرف نمی‌شود، بلکه صحنه تقابل را از مرزها به درون جامعه منتقل می‌کند. ابزار این مرحله، موشک و ناو نیست، بلکه تولید بدگمانی، برجسته کردن شکاف‌های اجتماعی، تشدید منازعات سیاسی و ایجاد خطا در دستگاه محاسباتی مسئولان است. در پیام ۱۴ خرداد

تازه‌های مطبوعات

فرهیختگان: جنگ به جای آنکه جامعه ایرانی را به عقب‌نشینی و تمایل به تسلیم سوق دهد، تمایل بیشتری به حمله و پاسخ نظامی ایجاد کرده و این تغییر رفتار برآمده از جنگی است که در ۹ اسفند با آن مواجه شد و به یک معنا حمله نظامی آمریکا به ایران، میل جامعه ایرانی به پاسخ نظامی را که در حال کاهش بود، معکوس و افزایشی کرده؛ چرا که ایرانین حالتنهار اه تولید باز دارندگی برای ایران را از طریق پاسخ نظامی فهم می‌کنند. **اعتماد:** شائنگهای نمی‌تواند جایگزین اصلاحات اقتصادی شود، بلکه می‌تواند پاداش اصلاحات اقتصادی باشد. یکی از خطرهای مهم پس از عضویت ایران در شائنگهای و بریکس، شکل‌گیری این تصور است که شرق می‌تواند جایگزین غرب شود. این نگاه، در واقع نسخه معکوس همان خطای راهبردی است. سیاست‌خارجی مطلوب ایران نه غرب‌گرایی است و نه شرق‌گرایی، بلکه چندانیه‌گرایی مؤثر و متوازن است.

وطن امروز: ممکن است روزی مورخان جنگ‌نه از تعداد موشک‌های شلیک‌شده، بلکه از مسافتی که تجهیزات آمریکایی برای پیدا کردن یک نقطه امن طی کردند به عنوان یکی از شاخص‌های مهم این جنگ یاد کنند و شاید معنای واقعی آن خنده مرشایمر همین باشد: آمریکامی‌تواند از ایران دور شود اما مسئله این است که اگر ایران بتواند «مسافت امن» را دائماً بیشتر کند، آخرین نقطه عقب‌نشینی کجاست؟

انعکاس

دفاع پرس خبرداد: سردار ابن الرضا با اشاره به شناختی که نیروهای مسلح از دشمن کسب کرده اند، گفت: این جنگ، از منظر فناوری، نه، دستاوردها و آموزه‌های مهمی برای کشور به همراه داشت. بر اساس یافته‌های به‌دست‌آمده، در حال طراحی و معماری نظامات متناسب برای صحنه نبردهای احتمالی آینده هستیم. سرپرست وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح افزود: اطلاعات و تحلیل ذی‌قیمت و دقیقی از ظرفیت‌های فناوری‌انه‌ای که در این جنگ به کمک دشمن آمدند، در اختیار داریم. این جنگ هم‌توان دشمن و شیوه‌های عملیاتی او را برای ما روشن کرد و هم محک جدی برای سنجش توانمندی‌های کشور در برابر آخرین سطح فناوری دنیا بود.

جسماران خبر داد: سر لشکر محسن رضایی دبیر شورای عالی امنیت ملی خطاب به دشمن در صفحه مجازی اش هشدار داد: با این دست و پا زدن‌ها، نه تنها از قعر جهنمی که برای خود ساخته‌اید بیرون نخواهید آمد، بلکه به زودی خواهید دید راهبرد جدید ایران در میدان جنگ، دیپلماسی و مقابله با محاصره اقتصادی؛ بنیان‌تان را در هم خواهد شکست.

بامدادنو نوشت: وزیر خزانه‌داری آمریکا در ادامه لفاظی‌هایش با بیان این که مایک کمپین جهانی برای قطع روابط اقتصادی باقی‌مانده با ایران آغاز کرده‌یم، مدعی شد: ما می‌خواهیم فشار اقتصادی کافی ایجاد کنیم تا تهران را مجبور به بازگشت به مذاکرات با شرایط مورد قبول ترامپ کنیم. ترامپ معتقد است تلاش‌های دیپلماتیک قبلی به دلیل عدم تمایل رهبران ایران به توافق، شکست خورده است. بسنت با اشاره به طرح ترامپ برای اجرای براندازی در ایران افزود: ترامپ مصمم است که ایران بدون تغییر در دولت و توانایی‌هایش از این درگیری بیرون نیاید.

چندثانیه آنلاین خبر داد: قلاتر حنیشه، رئیس پیشین کمسیون امنیت ملی مجلس گفت: تجربه‌ایحای برجام و شکست تفاهم اسلام‌آباد نشان داد در ایران هزینه‌ای برای فرصت‌سوزی در سیاست خارجی و تحمیل بحران وجود ندارد. آمریکا دیگر به یاد داشت تفاهم باز نخواهد گشت، اما این به معنای پایان دیپلماسی نیست؛ ایران باید به سمت دیپلماسی منطقه‌ای و افزایش تعامل با بازیگرانی مانند چین حرکت کند.

آوش مدعی شد: اسامی اعضای شورای مرکزی «مجمع نمایندگان ملت مبعوث‌شده» در مجلس شورای اسلامی منتشر شد؛ ترکیبی که بررسی سوابق و مواضع اعضای آن نشان می‌دهد بخش قابل توجهی از اعضای شورای مرکزی این تشکل، از اعضاکنندگان نامه انتقادی اخیر در باره روند مذاکرات بوده‌اند. از سوی دیگر مالک شریعتی، از اعضاکنندگان نامه ۵۹ نماینده که از سوی سید محمود نبویان و حمید سایی با محوریت طرح پرسش‌هایی در باره عملکرد رئیس مجلس در موضوع مذاکرات، از بانیان اصلی تشکیل این فرآکسیون می‌باشد!

چهره

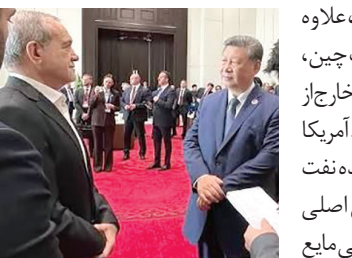
قالیبا ف: ایران و جبهه مقاومت در یک مسیر جوهری علیه استکبار قرار دارند

قالیبا ف در دیدار مسئول ارتباطات اسلامی حماس گفت: ما مذاکره را انفی نمی‌کنیم اما مذاکره یک ابزار برای مبارزه است و اگر روزی دست از مبارزه با آمریکا ورژیم صهیونیستی با اشکال مختلف آن برداریم، آن روز، روز شکست است. رئیس هیئت مذاکره کنندگان ایران ادامه داد: مادر جریان ماده یک تفاهمنامه به پایان جنگ آن‌ها علیه ایران و متحدان ایران در جبهه مقاومت تأکید کردیم؛ در حالی که طرف مقابل در ابتدا در متن ۱۵ ماده‌ای خود، خواستار توقف کامل فعالیت‌های موشکی، هسته‌ای و مقاومت شده بود. رئیس مجلس با اشاره به نقش مخرب آمریکا در مناسبات امنیتی منطقه افزود: امروز حتی دولت‌های دل‌داده آمریکا در منطقه هم اعتراف می‌کنند این کشور باعث ایجاد ناامنی در منطقه است. آمریکایی‌ها باید به تعهدات خود عمل کنند تا ما اقدام به بازگشایی تنگه هرمز کنیم. مسئول ارتباطات اسلامی جنبش حماس نیز با تمجید از عملکرد نیروهای مسلح کشور مان در مقابل دشمن آمریکایی اظهار کرد: بسیاری از کشورها از عملکرد شما در مقابل آمریکا غافلگیر شدند اما ما می‌دانستیم اگر لحظه برخورد با ایران برسد، دشمن از اقدامات شما غافلگیر خواهد شد. باسم نعیم با بیان این که، مقابله فلسطینی‌ها با رژیم صهیونیستی مستمر بوده، افزود: مقاومت تازمانی که آثار این رژیم از خاک فلسطین بر چیده نشود، ادامه خواهد داشت.

چراتحلیل روابط ایران و چین باید از دو گانه ساده‌انگارانه حمایت یا خیانت عبور کند؟

پکن؛ شریک راهبردی، نه متحد جنگی

طولانی در خلیج فارس، علاوه بر افزایش هزینه‌وار دات چین، موقعیت تولیدکنندگان خارج از منطقه را تقویت می‌کند. آمریکا بزرگ‌ترین تولیدکننده نفت جهان و یکی از بازیگران اصلی صادرات نفت و گاز طبیعی مایع است. افزایش قیمت انرژی، در حالی که صورتحساب وارداتی چین را سنگین می‌کند، درآمد قدرت مانور و اشنگتن را بالا می‌برد. غارت نفت ونزوئلا توسط آمریکانیز می‌تواند دامنه کنترل و اشنگتن بر جریان‌های جایگزین انرژی را افزایش دهد. بنابر این، تداوم بحران هرمز از نگاه پکن ممکن است به انتقال اهرم انرژی از آسیا و خلیج فارس به آمریکا منجر شود. همین منطق در باره عربستان، امارات و دیگر دولت‌های عربی نیز صدق می‌کند. چین در این کشورها سرمایه‌گذاری‌های بزرگ، قراردادهای انرژی و بازارهای مهمی دارد. پکن خواهان ایران ضعیف‌یابی ثبات نیست، اما فروپاشی نظم سیاسی کشورهای جنوبی خلیج فارس را نیز نمی‌پذیرد. راهبرد مطلوب چین، حفظ ایران به عنوان قدرتی مستقل و مهارناپذیر برای آمریکا در کنار استمرار ثبات تولید و صادرات انرژی در منطقه است.

نقطه اشتراک تهران و پکن کجاست؟

چینی‌ها به خوبی می‌دانند یکی از اهداف بلندمدت فشار بر ایران، تکمیل زنجیره‌های ترانزیتی و محیط پیرامونی چین نزدیک‌تر می‌کند. به همین دلیل پکن با تحریم‌های یک‌جانبه آمریکا مخالفت می‌کند و خواهان سقوط یا تجزیه ایران نیست. با این حال، حمایت چین یک‌مرز مشخص دارد. این حمایت تاجایی ادامه می‌یابد که جنگ، کل معماری انرژی منطقه و شرکای عرب پکن را وارد مرحله فروپاشی نکند. نگرانی واقعی چین آن است که جنگ فرسایشی، به‌جای بر سوده کردن آمریکا، اقتصاد ایران و چین را همزمان تحت فشار قرار دهد و به‌واشنگتن فرصت دهد ائتلاف‌های آسیایی خود را تقویت کند. هنر سیاست‌خارجی ایران نیز باید استفاده از همین نقطه اشتراک باشد یعنی تبدیل توان کنترل هرمز به اهرم امتیازگیری در راستای ایران قوی، نه گرفتار شدن در فرسایشی که سودنهایی آن به رقیب مشترک کتهران و پکن برسد. تقلیل روابط ایران و چین به شکل یک عکس یا انتظار حمایت بی‌قیدو شرط، هر دو یک خطای تحلیلی‌اند. پکن شریک راهبردی ایران است، اما متحد جنگی تهران نیست. روابط موفق با چین زمانی شکل می‌گیرد که ایران، به‌جای مطالبه وفاداری عاطفی، منافع پکن را با اهداف خود هم‌راستا کند و برای چین اثبات کند که ایران قدرتمند و باثبات، در مهار آمریکا سودمندتر از ایرانی گرفتار در یک جنگ بی‌پایان است.

عماد سلیمانی: انتشار تصویر گفت‌وگوی ایستاده مسعودپزشکیان و شی جین‌پینگ، به سرت‌به موضوعی جنجالی در فضای سیاسی و رسانه‌ای ایران تبدیل شد. بخشی از منتقدان، فرم این ملاقات را نشانه‌ای از تنزل روابط تهران و پکن دانستند و همزمان مسئول پرونده چین در ایران را هدف حمله قرار دادند. پس از آن نیز حسین مرعشی مدعی شد پکن، سفر محمدباقر قالیباف گسترش مناسبات دو کشور را به باز شدن تنگه هرمز، نگرفتن عوارض، پایان اختلاف با عربستان و حل مناقشه با آمریکا مشروط کرده است؛ ادعایی که دفتر نماینده ویژه ایران در امور چین رسماً آن را فاقد صحت خواند. بنابر این، نسبت دادن این چهار شرط به پکن، دست کم تازمان را اکه سند معتبر، نمی‌تواند مبنای تحلیل قرار گیرد. با این حال، تکذیب اصل ادعا به این معنا نیست که چین در باره جنگ، تنگه هرمز یا روابط ایران با همسایگان محاسبه‌ای ندارد. خطای اصلی از جایی آغاز می‌شود که میان شرط‌گذاری رسمی و ملاحظات راهبردی تفاوتی قائل نشویم.

چین را باید آن‌گونه که هست دید

بخشی از قضاوت‌های شاباز ده در باره پکن، حاصل درک نادرست از ماهیت روابط بین‌الملل است. دولت‌ها بر اساس دوستی، قدرشناسی یا اشتراک شعار تصمیم نمی‌گیرند؛ آن‌ها هزینه، فایده و نسبت هر اقدام با منافع ملی خود را می‌سنجند. چین نیز نه ایران را که رده‌نوع تعدی دارد که در هر منازعه‌ای، بدون محاسبه در کنار تهران وارد میدان شود. یک پکن ابر قدرت در حال صعود با شبکه‌ای جهانی از منافع اقتصادی، انرژی و تجاری است. از این رو، نمی‌توان انتظار داشت به ابزار راهبرد منطقه‌ای ایران برای رویارویی با آمریکا یا دولت‌های عربی خلیج فارس تبدیل شود. همان‌گونه که تهران را سیاست منطقه‌ای خود را در پکن تنظیم نمی‌کند، چین نیز معماری جهانی‌اش را با نیانه‌های تاکتیکی تهران تطبیق نخواهد داد. هدف کلان پکن در دهه پیش رو، تثبیت جهان دوقطبی آمریکا-چین و جلوگیری از مهار زود هنگام قدرت خود است. چین ابتدا باید برابری اقتصادی، فناوری و نظامی و به‌واشنگتن را تثبیت کند و سپس برای انتقال مرکز ثقل نظام بین‌الملل تلاش کند. برحرائی که رشد اقتصادی، دسترسی به انرژی و پیوندن آن با بازارهای جهانی را مختل کند، این جدول زمانی را به سود آمریکا تغییر می‌دهد.

هرمز از پنجره پکن

تنگه هرمز برای ایران یک اهرم ژئوپلیتیکی و امنیتی است، اما برای چین قبل از هر چیز شریان انرژی محسوب می‌شود. در سال ۲۰۲۵ نزدیک به ۱۵ میلیون بشکه نفت خام در روز از هرمز عبور می‌کرد و چین و هند مجموعاً مقصد ۴۴ درصد این صادرات بودند. پس مخالفت پکن با انسداد طولانی مدت هرمز لزوماً به معنای همراهی با واشنگتن نیست، انعکاس مستقیم آسیب‌پذیری اقتصاد چین در برابر شوک انرژی است. بحران